

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON O
ORGANIZACIJAMA I REPREZENTATIVNIM ORGANIZACIJAMA OSOBA SA
INVALIDITETOM I CIVILNIH ŽRTAVA RATA**

Sarajevo, januar 2022. godine

ZAKON O ORGANIZACIJAMA I REPREZENTATIVNIM ORGANIZACIJAMA OSOBA SA INVALIDITETOM I CIVILNIH ŽRTAVA RATA

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Ovim zakonom uređuje se definicija, postupak i uslovi sticanja statusa organizacije osoba sa invaliditetom i organizacije civilnih žrtava rata, statusa reprezentativne organizacije osoba sa invaliditetom i reprezentativne organizacije civilnih žrtava rata, područje djelovanja, svrha i ciljevi djelovanja, aktivnosti, vođenje registra organizacija, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje organizacija na nivou općina, kantona i Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
- (2) Gramatička terminologija korištenja muškog ili ženskog roda u ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 2.

(Definicije)

- (1) U smislu ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:
 - a) organizacija je udruženje koje je u smislu ovog zakona ostvarilo status organizacije osoba sa invaliditetom, odnosno organizacije civilnih žrtava rata, ili reprezentativne organizacije osoba sa invaliditetom, odnosno reprezentativne organizacije civilnih žrtava rata.
 - b) organizacija osoba sa invaliditetom, (u daljnjem tekstu: OOSI) je udruženje koje okuplja osobe sa istom vrstom invaliditeta, urođenog ili stečenog van ratnih okolnosti, kao i udruženje koje okuplja osobe sa statusom invalida rada bez obzira na vrstu invaliditeta, a koje djeluje u interesu svoga članstva i u javnom interesu, na svim područjima od značaja za njihov položaj, a koja su definirana UN Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom (u daljnjem tekstu: Konvencija);
 - c) organizacija civilnih žrtava rata, (u daljnjem tekstu: OCŽR) je udruženje koje okuplja osobe sa utvrđenim statusom civilne žrtve rata (u daljnjem tekstu: CŽR), djeluje u interesu svoga članstva i u javnom interesu, na svim područjima koja su definirana Konvencijom kao i drugim područjima od značaja za njihov položaj;
 - d) reprezentativna općinska OOSI je organizacija koja okuplja najveći broj redovnih članova iste vrste invaliditeta ili redovnih članova sa statusom invalida rada sa područja jedne općine.
 - e) reprezentativna kantonalna OOSI je organizacija koja, iz većine općina tog kantona, okuplja najveći broj redovnih članova iste vrste invaliditeta ili redovnih članova sa statusom invalida rada.
 - f) reprezentativna federalna OOSI je organizacija koja okuplja najveći broj redovnih članova iste vrste invaliditeta ili redovnih članova sa statusom invalida rada, i organizacija članica sa područja najmanje tri kantona.
 - g) reprezentativna općinska OCŽR je organizacija koja okuplja najveći broj redovnih članova sa utvrđenim statusom CŽR iz populacije osoba sa invaliditetom (u daljnjem tekstu: OSI), i članova porodice civilne žrtve rata sa područja jedne općine.

- h) reprezentativna kantonalna OCŽR je organizacija koja, iz većine općina tog kantona, okuplja najveći broj redovnih članova sa utvrđenim statusom CŽR iz populacije OSI i članova porodice CŽR.
 - i) reprezentativna federalna OCŽR je organizacija koja okuplja najveći broj redovnih članova sa utvrđenim statusom CŽR iz populacije OSI i članova porodice CŽR i organizacija članica, sa područja najmanje tri kantona.
 - j) reprezentativnost na području općine, grada, kantona ili Federacije može steći i OCŽR koja okuplja najveći broj redovnih članova posebne kategorije CŽR sa područja te općine, grada, kantona ili Federacije.
- (2) Član OOSI i OCŽR i reprezentativne OOSI i OCŽR može biti redovni i pomažući.
 - (3) Redovni član OOSI i reprezentativne OOSI može biti osoba kod koje je nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležne zdravstvene ustanove ili Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ili druge nadležne institucije, odnosno upravnim aktom nadležnog organa, utvrđen fizički, mentalni, senzorni ili intelektualni invaliditet, koji je urođen ili stečen van ratnih okolnosti, odnosno kao posljedica profesionalnog oboljenja ili povrede na radu.
 - (4) Redovni član OCŽR i reprezentativne OCŽR može biti osoba koja u skladu sa važećim propisom ima utvrđen status CŽR.
 - (5) Pomažući član OOSI i OCŽR i reprezentativne OOSI i OCŽR može biti bilo koje fizičko ili pravno lice koje na različite načine pomaže rad ovih organizacija.
 - (6) Članstvo reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR čine redovni članovi pojedinih organizacija članica i redovni članovi reprezentativne organizacije, koji pristupe organizaciji u skladu sa njenim utvrđenim procedurama.

II – PRINCIPI DJELOVANJA

Član 3.

(Djelatnost)

- (1) Djelatnost koju obavlja OOSI i OCŽR, odnosno reprezentativna OOSI i OCŽR je neprofitna.
- (2) U skladu sa važećim propisima, organizacije iz stava (1) ovog člana mogu obavljati i profitnu djelatnost, pri čemu ona ne smije biti organizovana kao osnovna djelatnost.
- (3) Dobit ostvarena obavljanjem djelatnosti može se koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva organizacije utvrđenih statutom.

Član 4.

(Standardi djelovanja)

OOSI i OCŽR, djeluju u područjima od značaja za položaj OSI i CŽR, koja su definisana Konvencijom, važećom Politikom u oblasti invalidnosti u Bosni i Hercegovini, te prioritetima utvrđenim u strateškim dokumentima u oblasti invalidnosti u Federaciji.

Član 5.

(Svrha i cilj djelovanja)

Svrha OOSI i OCŽR je da na osnovama dobrovoljnog udruživanja i zajedničkih potreba promovišu i zagovaraju, štite i ostvaruju interese populacije koju okupljaju, s ciljem uživanja propisanih prava, postizanja jednakih mogućnosti i njihovog punog uključivanja.

Član 6.

(Aktivnosti)

- (1) Radi postizanja svrhe i cilja djelovanja, u okviru svojih redovnih aktivnosti OOSI i OCŽR, odnosno reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR provode sljedeće aktivnosti:
- a) utvrđuju interese i zagovaraju prava i potrebe OSI i CŽR u svim područjima od značaja za njihov položaj;
 - b) doprinose senzibilizaciji javnosti i podizanju društvene svijesti o problemima i položaju OSI i CŽR;
 - c) djeluju po pitanjima prevencije nastanka invaliditeta;
 - d) kreiraju i provode programe koji pojedinim grupama OSI i CŽR omogućavaju aktivno učešće, pristupačnost, uključivanje i neovisno življenje;
 - e) pružaju podršku pri ostvarivanju prava i potreba OSI i CŽR u oblastima socijalne i zdravstvene zaštite, odgoja i obrazovanja, rehabilitacije, radnog osposobljavanja i zapošljavanja, pravne zaštite, kulture, sporta i rekreacije;
 - f) provode aktivnosti i programe koji su u funkciji sprečavanja i ublažavanja društvenih i psihičkih posljedica invaliditeta, te razvijanja socijalnih vještina OSI i CŽR;
 - g) rade na poboljšavanju razumijevanja i provođenju odredbi Konvencije i drugih značajnih međunarodnih dokumenata koji uključuju pitanja invaliditeta, kako među populacijom koju okupljaju, tako i u sredini u kojoj djeluju;
 - h) rade na informiranosti OSI i CŽR o njihovim pravima i obavezama;
 - i) zagovaraju i djeluju na rješavanju pitanja arhitektonske i informacijsko-komunikacijske pristupačnosti, (uklanjanje arhitektonskih barijera, uvođenje i korišćenje savremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija kao i znakovnog jezika, Braillevog pisma, augmentativne i alternativne komunikacije, te svih drugih dostupnih sredstava, načina i oblika komunikacije po izboru OSI i CŽR);
 - j) kontinuirano rade na unapređenju kapaciteta organizacije;
 - k) osiguravaju transparentnost i javnost rada i rezultata rada.
 - l) potiču aktivnosti nadležnih institucija u cilju što uspješnijeg i bržeg rješavanja pitanja OSI i CŽR;
 - m) sudjeluju u aktivnostima nadležnih institucija u kreiranju i definiranju mjera i akata koji uređuju pitanja od interesa za OSI i CŽR;
 - n) uspostavljaju i razvijaju saradnju s državnim institucijama, drugim OOSI i OCŽR nevladinim organizacijama, na domaćem i međunarodnom nivou;
- (2) OOSI i OCŽR i reprezentativne OOSI i OCŽR mogu izvršavati i druge aktivnosti koje su na osnovama općeg interesa članstva definirane osnivačkim aktima i programima organizacije.
- (3) OOSI i OCŽR i reprezentativne OOSI i OCŽR će vršiti one aktivnosti iz st (1) i (2) ovog člana koje odgovaraju potrebama članstva koje zastupaju.

III - STICANJE STATUSA OOSI I OCŽR

Član 7.

(Podnošenje zahtjeva)

Zahtjev za sticanje statusa OOSI i OCŽR, podnosi se:

- a) za OOSI i OCŽR – koje su kao udruženja upisane u kantonalne registre udruženja – nadležnom kantonalnom ministarstvu koje vrši nadzor nad radom ovih organizacija (u daljnjem tekstu: nadležno kantonalno ministarstvo);
- b) za OOSI i OCŽR - koje su kao udruženja upisane u federalni registar udruženja – Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo).

Član 8.

(Uslovi za sticanje statusa OOSI i OCŽR)

- (1) Status OOSI i OCŽR može steći udruženje koje ispunjava sljedeće uslove:
 - a) da je registrovano u skladu sa važećim propisima,
 - b) da izvršava odredbe utvrđene u čl. 5. i 6. ovog zakona na osnovu akta o osnivanju i statuta,
 - c) da okuplja odgovarajući broj redovnih članova organizacije i to:
 - 1) za općinske OOSI i OCŽR minimalno 10 članova
 - 2) za gradske OOSI i OCŽR minimalno 20 članova
 - 3) kantonalne OOSI i OCŽR minimalno 50 članova
 - 4) federalne OOSI i OCŽR minimalno 100 članova
 - d) da raspolaže odgovarajućim minimalnim tehničkim i ljudskim resursima za izvršavanje ciljeva i zadataka utvrđenih ovim zakonom i statutom organizacije, što će biti regulirano posebnim podzakonskim aktom, a koji će donijeti federalni ministar rada i socijalne politike u roku od 60 dana.
- (2) Izuzetak predstavljaju OOSI i OCŽR sa područja Bosansko-podrinjskog kantona, Posavskog kantona i Kantona 10., koji mogu imati pola od definiranog minimalnog broja članova iz stava (1) tačka c) ovog zakona.

Član 9.

(Dokazi o ispunjavanju uslova)

Uz zahtjev za sticanje statusa OOSI i OCŽR, dostavlja se:

- a) rješenje o registraciji udruženja u skladu sa važećim propisima o udruženjima i fondacijama,
- b) statut,
- c) spisak članova organa upravljanja,
- d) dokaz o broju redovnih članova, dostavljen u propisanoj aplikaciji, čiji će se sadržaj utvrditi posebnim aktom iz člana 23. ovog zakona,
- e) dokaz o posjedovanju minimalnih tehničkih i ljudskih resursa za izvršavanje ciljeva i zadataka utvrđenih ovim zakonom i statutom.

Član 10.

(Odlučivanje)

- (1) O zahtjevu za utvrđivanje statusa OOSI i OCŽR, u skladu sa članom 7. ovog zakona, a na osnovu uslova propisanih u članu 8. ovog Zakona rješava nadležno kantonalno, odnosno Federalno ministarstvo (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo).

- (2) Rješenje kojim se rješava po zahtjevu iz stava (1) ovog člana, nadležno ministarstvo donosi na osnovu prijedloga komisije, koja se formira radi utvrđivanja ispunjenosti uslova predviđenih ovim zakonom.
- (3) Komisija iz stava (2) ovog člana, može se formirati kao ad hoc komisija ili stalno tijelo nadležnog organa.

IV - STICANJE STATUSA REPREZENTATIVNOSTI

Član 11.

(Utvrđivanje statusa reprezentativnosti)

Status reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR, utvrđuje nadležno ministarstvo iz člana 10., stav (1), a u skladu sa članom 7. ovog zakona, putem provođenja postupka javnog poziva za prikupljanje zahtjeva radi utvrđivanja statusa reprezentativnosti (u daljnjem tekstu: javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti).

Član 12.

(Uslovi za sticanje statusa reprezentativnosti)

Status reprezentativnosti može steći OOSI i OCŽR koja ispunjava sljedeće uslove:

- a) da okuplja najveći broj redovnih članova na području općine, grada, kantona ili Federacije pri čemu:
 - 1) ako grad čini više općina, gradska reprezentativna organizacija mora okupljati redovne članove iz većine općina tog grada a najmanje po tri člana iz svake općine;
 - 2) kantonalna reprezentativna organizacija, mora okupljati redovne članove iz većine općina i gradova tog kantona i to najmanje po tri člana iz jedne općine, odnosno grada;
 - 3) federalna reprezentativna organizacija mora imati članice – kantonalne organizacije, u najmanje tri kantona, od kojih je minimalno jedna reprezentativna;
- b) da realizuje aktivnosti u skladu sa članom 6. ovog zakona.

Član 13.

(Javni poziv)

- (1) Redovan javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti objavljuje se svakih pet godina.
- (2) Prije isteka roka od pet godina, može se objaviti vanredni javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti ukoliko reprezentativna organizacija za određenu vrstu invaliditeta, iz razloga propisanih ovim zakonom, izgubi taj status.
- (3) Vanredni javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti objavljuje se samo za onu vrstu invaliditeta, koju je predstavljala organizacija koja je izgubila status reprezentativnosti.
- (4) Vanredni javni poziv objavljuje se u roku od 30 dana od dana objave rješenja o prestanku statusa reprezentativnosti u službenim glasilima.
- (5) Status reprezentativnosti koji je organizacija stekla po vanrednom javnom pozivu, utvrđuje se za period do isteka roka od pet godina, kada je predviđeno objavljivanje redovnog javnog poziva.

Član 14.

(Dokazi u postupku javnog poziva)

- (1) Po javnom pozivu za utvrđivanje statusa reprezentativnosti obavezno se dostavljaju sljedeći dokazi:
 - a) dokaz o stečenom statusu OOSI i OCŽR,
 - b) dokaz o ukupnom broju redovnih članova, a u skladu sa članom 12., tačka a) ovog zakona, za kantonalne reprezentativne organizacije dokaz o njihovoj teritorijalnoj zastupljenosti, a za federalne reprezentativne organizacije i dokaz o broju članica;
 - c) dokaz o angažovanosti na izvršavanju aktivnosti iz člana 6. koje odgovaraju potrebama članova koje zastupaju, a posebno tački l) m) i n) ovog zakona.
- (2) Javnim pozivom može se zatražiti i dostavljanje dodatne dokumentacije, u skladu sa aktuelnim prioritetima strateških dokumenata za unaprjeđenje položaja osoba sa invaliditetom.

Član 15.

(Komisija za provođenje javnog poziva)

- (1) Javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti objavljuje se u službenim glasilima i najmanje dva dnevna lista.
- (2) Radi provođenja postupka javnog poziva formira se komisija koja utvrđuje ispunjenost kriterija za sticanje statusa reprezentativnosti.
- (3) Na prijedlog komisije iz stava (2) ovog člana, nadležno ministarstvo donosi rješenje kojim se OOSI, odnosno OCŽR, utvrđuje status reprezentativnosti, ili rješenje kojim se ovaj zahtjev odbija.

V – ZAJEDNIČKE ODREDBE O STATUSU OOSI, OCŽR I STATUSU REPREZENTATIVNOSTI

Član 16.

(Dvostruko članstvo)

Članstvo u organizacijama OSI i OCŽR i reprezentativnim je dobrovoljno prema vlastitom izboru osobe, a u postupku utvrđivanja statusa OOSI i OCŽR i statusa reprezentativnosti OOSI i OCŽR će se računati samo u jednoj organizaciji, izuzev kod osoba sa kombiniranim smetnjama i članstva na osnovu različitog statusa.

Član 17.

(Prestanak statusa)

- (1) Prestanak statusa OOSI i OCŽR, kao i statusa reprezentativnosti utvrdit će se rješenjem nadležnog ministarstva, i to:
 - a) po zahtjevu nosioca statusa;
 - b) brisanjem udruženja iz registra udruženja prema važećim propisima o udruženjima i fondacijama;
 - c) ukoliko nosilac statusa ne djeluje u skladu sa čl. 4., 5. i 6. ovog zakona;
 - d) ukoliko se u postupku redovnog ili vanrednog nadzora, utvrdi da je nosilac statusa prestao ispunjavati bilo koji od uslova propisanih ovim zakonom;
 - e) ukoliko se utvrdi nenamjensko trošenje sredstava (član 32., stav (2) ovog zakona);

- (2) OOSI i OCŽR kojoj je utvrđen prestanak statusa, novi zahtjev za utvrđivanje statusa, može podnijeti po isteku roka od jedne godine od dana objave rješenja u službenim glasilima.
- (3) Reprezentativna OOSI i OCŽR, kojoj je utvrđen prestanak statusa reprezentativnosti iz razloga propisanih u članu 32., stav (2) ovog zakona nema pravo prijave na prvi sljedeći redovni i vanredni javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti, odnosno do okončanja sudskog postupka, ukoliko je isti pokrenut.
- (4) Rokovi iz stava (3) ovog člana računaju se od dana objave rješenja u službenim glasilima.

Član 18.

(Primjena propisa)

- (1) U postupku utvrđivanja i prestanka statusa OOSI i OCŽR i statusa reprezentativnosti, kao i u postupku redovnog i vanrednog nadzora, primjenjuje se Zakon o upravnom postupku, („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98 i 48/99), izuzev u dijelu postupka koji je odredbama ovog zakona posebno uređen.
- (2) Protiv rješenja u postupcima iz ovog zakona, ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Organizacija koja ostvari pozitivan ishod u upravnom sporu za utvrđivanje statusa reprezentativnosti ne može ostvariti pravo na retroaktivno finansiranje po odredbama ovog zakona.
- (4) Finansiranjem u skladu sa odredbama ovog zakona, smatrat će se i finansiranje organizacije kojoj su eventualno dodijeljena sredstva u budžetskoj godini prije prestanka statusa reprezentativnosti.
- (5) U slučaju iz stava (4) ovog člana, organizacija nije dužna vratiti dodijeljena sredstva, izuzev u slučaju nenamjenskog trošenja sredstava iz člana 32. stav (2) ovog zakona.

VI - UDRUŽIVANJE

Član 19.

(Udruživanje organizacija)

- (1) OOSI i OCŽR, kao i reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR, koje djeluju na nivou općine, grada, kantona i Federacije, mogu se međusobno udruživati i formirati koordinaciju, vijeće i dr. (u daljnjem tekstu: organizacija udruženja).
- (2) Za formiranje organizacije udruženja potrebno je najmanje pet članica organizacija, predstavnica različitih vrsta invaliditeta.
- (3) Udruživanje iz stava (1) ovog člana zasniva se i reguliše sporazumom, u kojem se navode ciljevi, zadaci i odgovornosti udruženih organizacija.
- (4) Sporazum o udruživanju dostavlja se nadležnom ministarstvu iz člana 7. ovog zakona.
- (5) Organizacije koje se udružuju međusobno su ravnopravne, a udruživanje nije uslovljeno statusom reprezentativnosti.
- (6) Organizacija udruženja ne može steći status OOSI i OCŽR.

Član 20.

(Svrha udruživanja organizacija)

- (1) Svrha i uloga organizacije udruženja je da kreira jedinstvenu platformu djelovanja svih udruženih organizacija i u tom smislu nastupa pred nadležnim državnim

- organima i međunarodnim organizacijama i institucijama, te ovim organima kada je to potrebno predlaže rješenja koja su u interesu populacije koju predstavljaju kao i predstavnike za učešće u radnim grupama i tijelima.
- (2) Interes organizacije udruženja mora odražavati interese svih članica.

VII – REGISTAR

Član 21.

(Uspostavljanje i vođenje registra)

- (1) Registar OOSI i OCŽR, kao i registar reprezentativnih OOSI i reprezentativnih OCŽR, u okviru postojeće elektronske baze podataka, uspostavlja Federalno ministarstvo, a vode nadležna ministarstva iz člana 10., stav (1) ovog zakona.
- (2) Registri iz stava (1) ovog člana sadržavati će, gdje god je primjenjivo, podatke razvrstane po spolu.

Član 22.

(Sadržaj registra)

- (1) Za svaku OOSI i OCŽR, u registar se obavezno unosi sljedeće:
- a) zahtjev za utvrđivanje statusa i to:
- 1) datum podnošenja,
 - 2) naziv i sjedište organizacije,
 - 3) ime, prezime i spol lica ovlaštenog za predstavljanje i zastupanje,
 - 4) vrsta traženog statusa - OOSI i OCŽR ili reprezentativna OOSI i OCŽR,
 - 5) lista redovnih članova koja sadrži ime, prezime, spol i jedinstveni matični broj svakog člana,
 - 6) vrsta i stepen invaliditeta svakog člana;
- b) redni broj upisa;
- c) rješenje o dodjeli statusa;
- d) druga rješenja u vezi sa izmjenama utvrđenog statusa.
- (2) Sve promjene u podacima koji se vode u registru, izuzev promjena podataka iz stava (1) t. a) 5) organizacije su dužne prijaviti nadležnom ministarstvu najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjena, a promjene iz stava 1) t. a) 5) u roku od 6 mjeseci od dana nastanka promjene.

Član 23.

(Posebno regulisanje registra)

Federalni ministar rada i socijalne politike će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, posebnim aktom propisati način uspostave i detaljan sadržaj registra, aplikacioni obrazac redovnog članstva, kao i procedure vođenja i unosa podataka u registar OOSI, OCŽR, reprezentativnih OOSI i reprezentativnih OCŽR.

VIII – NADZOR

Član 24.

(Nadležnost)

Nadzor nad primjenom ovog zakona vrše nadležna ministarstva iz člana 10. stav (1) ovog zakona, svako u okviru svoje nadležnosti.

Član 25.

(Vrste nadzora)

- (1) Nadzor iz člana 24. ovog zakona, može biti redovni i vanredni.
Redovni nadzor vrši se svakih pet godina prema unaprijed utvrđenom planu koji donosi federalni, odnosno kantonalni ministar (u daljnjem tekstu: ministar).
- (2) Redovni nadzor može se vršiti i sukcesivno tokom perioda od pet godina.
- (3) Vanredni nadzor vrši se u svim slučajevima kada nadležno ministarstvo ima saznanja da određena organizacija djeluje u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.
- (4) Redovan i vanredni nadzor vrši komisija koju imenuje ministar.
- (5) Rješenjem o imenovanju komisije, ministar određuje vrstu i način provođenja nadzora.

Član 26.

(Način nadzora)

- (1) Redovan i vanredni nadzor sprovodi se kao:
 - a) neposredni nadzor – u sjedištu kontrolisane organizacije, direktnim uvidom u opće i pojedinačne akte, kao i sadržaj, način i uslove njenog rada ili
 - b) posredni nadzor - uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju.
- (2) Nakon provedenog nadzora, komisija sastavlja zapisnik koji čini sastavni dio konačnog izvještaja, koji se po izvršenom cjelokupnom nadzoru dostavlja ministru.
- (3) Zapisnik komisije o izvršenom nadzoru i rješenje ministra sa naloženim mjerama i preporukama dostavlja se organizaciji nad kojom je izvršen nadzor, a koja je dužna postupiti po istim, i u ostavljenom roku o tome organu nadzora predložiti dokaze.

IX – FINANSIRANJE

Član 27.

(Sredstva za rad)

Sredstva za rad reprezentativnih organizacija osiguravaju se iz izvora utvrđenih u članu 38. Zakona o udruženjima i fondacijama („Službene novine Federacije BiH“, broj 45/02).

Član 28.

(Budžetsko finansiranje)

- (1) Reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR mogu se finansirati iz budžeta, u skladu sa nivoom organizovanja, i to:
 - a) iz budžeta općine – općinske reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR,
 - b) iz budžeta grada – gradske reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR,
 - c) iz budžeta kantona – kantonalne reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR,
 - d) iz budžeta Federacije – federalne reprezentativne OOSI i reprezentativne OCŽR.
- (2) Finansiranje se vrši putem javnog poziva, u skladu sa raspoloživim sredstvima za tekuću budžetsku godinu, a u svrhu podrške osnovnom funkcionisanju organizacije, radi izvršavanja programskih aktivnosti i zadataka.
- (3) U skladu sa st. (1) i (2) ovog člana finansirati će se one reprezentativne organizacije za koje se u postupku raspodjele sredstava po javnom pozivu utvrdi da ispunjavaju kriterije propisane u podzakonskom aktu iz člana 29. stav (1) ovog zakona, i koji u postupku javnog poziva iz stava (2) ovog člana ostvare najviši broj bodova na rang listi.

Član 29.

(Posebno regulisanje finansiranja)

Postupak, kriteriji, način raspodjele sredstava, namjena i svrha dodijeljenih sredstava, izvještavanje i obrasci izvještavanja, kontrola utroška kao i druga pitanja u vezi sa namjenskim utroškom sredstava, definisati će se posebnim podzakonskim aktom koji donosi rukovodilac nadležnog organa iz čijeg budžeta se vrši finansiranje organizacije, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 30.

(Namjensko trošenje sredstava)

- (1) Organizacije su dužne dodijeljena sredstva trošiti u skladu sa namjenom utvrđenom u članu 28. stav (2) ovog zakona.
- (2) Bliža namjena i svrha utroška sredstava, kao i međusobna prava i obaveze korisnika i davaoca sredstava, definisati će se ugovorom.

Član 31.

(Kontrola utroška)

- (1) Odgovorna osoba i organi upravljanja organizacije odgovorni su za namjensko trošenje sredstava i izvještavanje u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima te propisima o budžetskom i finansijskom poslovanju.
- (2) Kontrolu namjenskog utroška sredstava vrši finansijska služba nadležnog organa koji je dodijelio sredstva, u skladu sa propisima o finansijskom i računovodstvenom poslovanju.
- (3) Izvještaj o izvršenoj kontroli sadrži zaključak o činjenici da li su sredstva utrošena namjenski ili nenamjenski.

Član 32.

(Nenamjensko trošenje sredstava)

- (1) U slučaju kada nadležna služba iz člana 31. stav (2) ovog zakona, utvrdi da su sredstva utrošena nenamjenski, obavezno se vrši povrat tih sredstava.
- (2) Organizacija kod koje se utvrdi nenamjensko trošenje sredstava, gubi status reprezentativnosti danom objave rješenja o prestanku statusa u službenom glasilu.

X – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

(Registracija)

- (1) U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, nadležna kantonalna i Federalno ministarstvo će raspisati javni poziv za udruženja koja su do stupanja na snagu ovog zakona djelovala kao udruženja osoba sa invaliditetom ili udruženja civilnih žrtava rata, da se registruju kao OOSI i OCŽR.
- (2) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, nadležna kantonalna i Federalno ministarstvo će raspisati javni poziv za utvrđivanje statusa reprezentativnosti OOSI i OCŽR.
- (3) Po isteku rokova iz st. (1) i (2) ovog člana, utvrđivanje statusa OOSI i OCŽR vršiti će se po pojedinačnim zahtjevima, a utvrđivanje statusa reprezentativnosti putem javnog poziva.

Član 34.

(Finansiranje)

- (1) Do okončanja procedura postupka utvrđivanja statusa reprezentativnosti OOSI i OCŽR finansiranje će se vršiti na način kako je to rađeno do stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Finansiranje reprezentativnih OOSI i OCŽR po ovom zakonu može početi od prve naredne budžetske godine, ukoliko Federacija, kanton, grad, općina u svom budžetu predvide takvo finansiranje.

Član 35.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
ZAKONA O ORGANIZACIJAMA I REPREZENTATIVNIM ORGANIZACIJAMA
OSOBA SA INVALIDITETOM I CIVILNIH ŽRTAVA RATA

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana III.2.e/, u vezi sa članom III.3.(3). Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike.

Prema odredbama člana III.2.e/ i člana III.3./1/ i /2/ Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su zajednički nadležni za socijalnu politiku /u koju oblast spada i zaštita osoba sa invaliditetom/. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III.3.(4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III.4.j)).

Prema odredbama člana V.A.20./1/d/ Ustava Federacije Bosne i Hercegovine pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom obavezuje države potpisnice da osiguraju učešće osoba s invaliditetom u donošenju svih važnih odluka. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je prepoznala značaj osnivanja organizacija osoba s invaliditetom, te je u tom smislu još u okviru Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09), propisala da se u cilju ostvarivanja boljeg položaja i zaštite osoba s invaliditetom i zadovoljavanja njihovih potreba, ovisno od vrste i stepena invaliditeta, mogu osnovati udruženja osoba s invaliditetom, kao udruženja građana, koja, saglasno federalnom propisu o udruživanju građana, mogu osnovati osobe s invaliditetom same, ili ako to nije moguće zbog stepena invaliditeta, roditelji tih osoba, nastavno i drugo osoblje u ustanovama specijalnog obrazovanja i drugi građani. Također je propisano da nadležna tijela Federacije i kantona u utvrđivanju politike za ostvarivanje programa socijalne zaštite, trebaju ostvarivati saradnju sa udruženjima osoba s invaliditetom. Obzirom da je Zakonom o udruženjima i fondacijama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 45/2), propisano da udruženje mogu osnovati najmanje tri osobe, a prema istom su se osnivala i udruženja osoba s invaliditetom, u proteklih petnaestak godina broj ovih udruženja značajno se povećao. Osnovni razlog osnivanja jednog broja tih udruženja bio je ostvarivanje šanse da apliciraju na dodjelu budžetskih sredstava, a da pri tome nisu ostvarivali ni osnovnu funkciju i ulogu zbog koje je njihovo osnivanje predviđeno.

Obzirom da nije postojao propis kojim se uređuje osnivanje i rad organizacija osoba s invaliditetom i druga značajna pitanja u smislu njihove društvene specifičnosti, kao što su zagovaranje, predstavljanje i finansiranje, za organe koji imaju obavezu saradnje s ovim organizacijama u praksi se pojavio problem, prvenstveno u smislu finansijske

podrške za osnovno funkcionisanje koja se udruženjima osoba s invaliditetom dugi niz godina dodjeljuje iz budžeta na svim nivoima vlasti, ali i u smislu predstavljanja i zastupanja stavova, kao i u procesima kreiranja i donošenja rješenja značajnih za populaciju osoba s invaliditetom.

Potreba uređivanja ovog pitanja prepoznata je i u okviru Politike u oblasti invalidnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 76/08), te je i prvim strateškim dokumentom u oblasti invalidnosti „Strategija za izjednačavanje mogućnosti za osobe sa invaliditetom u Federaciji BiH 2011-2015 godina“, planirano donošenje zakona o organizacijama osoba s invaliditetom. Obzirom da ova aktivnost nije izvršena, ista je planirana i u drugom, trenutno aktuelnom strateškom dokumentu - Strategija za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine (2016-2021).

Imajući u vidu značaj donošenja ovog propisa, kako u smislu uređivanja stanja u oblasti organizovanja i djelovanja organizacija osoba s invaliditetom, tako i u smislu izvršavanja obaveza propisanih UN Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom, koju je Bosna i Hercegovina potpisala i ratificirala, te ispunjavanju strateških planova i ciljeva, postoje opravdani razlozi za donošenje ovog zakona.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Polazeći od razloga i svrhe donošenja Zakona o organizacijama i reprezentativnim organizacijama osoba sa invaliditetom i civilnih žrtava rata, predloženi tekst predstavlja dobar pravni okvir za sistemsko uređivanje registracije i rada organizacija i reprezentativnih organizacija osoba s invaliditetom i organizacija civilnih žrtava rata u Federaciji BiH kao udruženja koja imaju posebnu društvenu ulogu i značaj.

Poglavlje I – Osnovne odredbe

Članom 1. Prijedloga zakona, definiše se predmet ovog zakona u smislu da isti uređuje cjelokupan postupak sticanja statusa organizacije osoba sa invaliditetom (OOSI), i organizacije civilnih žrtava rata (OCŽR), te reprezentativne organizacije osoba sa invaliditetom (ROOSI) i reprezentativne organizacije civilnih žrtava rata (ROCŽR). U članu 2. Zakona, dato je precizno značenje pojedinih pojmova koji se koriste u ovom propisu.

Poglavlje II – Principi djelovanja

Članom 3. do člana 6., definiše se djelatnost organizacija čiji je rad i djelovanje predmet ovog zakona, kao i njihovo područje i svrha djelovanja te zadaci koji su sastavni dio njihovih redovnih aktivnosti, a na osnovu čega se u konačnici i vrši njihovo opredjeljenje kao organizacija OSI u odnosu na druga udruženja na području Federacije BiH.

Poglavlje III – Sticanje statusa

Članovima 7. do 10. propisuje se postupak sticanja statusa OOSI i OCŽR. Tako su članom 7. precizirani organi kojima se podnose zahtjevi, a članom 8. uslovi koje organizacije moraju ispuniti, pri čemu je u pogledu predviđenih uslova napravljen

izuzetak za teritorijalno manje kantone, te su za organizacije sa njihovog područja predviđeni „blaži“ uslovi za ostvarivanje jednog od predmetnih statusa.

Član 9. definiše dokaze koje je potrebno dostaviti uz zahtjev za sticanje statusa, dok je članom 10. propisan način odlučivanja po istom, u smislu da nadležni organ rješenje kojim se rješava po zahtjevu donosi na osnovu prijedloga komisije. Obzirom na različitu praksu i uređenost unutar pojedinih organa predviđeno je da ove komisije mogu biti formirane po potrebi, ili kao stalno tijelo sa određenim mandatom.

Poglavlje IV– Sticanje statusa reprezentativnosti

Uslovi i postupak sticanja statusa reprezentativnosti propisani su članovima 11. do 15., predloženog teksta. U ovom dijelu predviđeno je da se status reprezentativnosti stiče u postupku javnog poziva, koji bi se redovno objavljivao svakih 5 godina. Predviđena je i mogućnost raspisivanja vanrednog javnog poziva, u slučaju da određena organizacija izgubi već utvrđeni status. U članu 14. preciziraju se dokazi koji obavezno moraju biti dostavljeni pri apliciranju na javni poziv, dok član 15. uređuje sam tok ovog postupka.

Poglavlje V – Zajedničke odredbe o statusu OOSI, OCŽR i statusu reprezentativnosti

Članovi 16. do 18, predstavljaju zajedničke odredbe koje se odnose na utvrđivanje prestanka oba statusa, kao i posljedice koje isto ima u tačno određenim slučajevima. Tako je npr. za situaciju kada se organizaciji utvrdi prestanak statusa reprezentativnosti iz razloga jer nije opravdala dodijeljena joj sredstva, predviđeno da ista gubi mogućnost apliciranja po sljedećem redovnom javnom pozivu odnosno vanrednom javnom pozivu prije isteka roka od 5 godina od dana prestanka statusa reprezentativnosti.

U ovom dijelu predviđena je i primjena propisa o upravnom postupku, te se uređuju situacije u slučaju pokretanja upravnog spora, u smislu preveniranja eventualnih posljedica zbog dužine trajanja sudskih postupaka.

Poglavlje VI – Udruživanje

U članu 19. i 20. Zakona, predviđena je mogućnost udruživanja organizacija na višem nivou, u cilju zastupanja interesa više vrsta populacija osoba sa invaliditetom, te omogućavanja njihovog zajedničkog nastupa pred različitim domaćim i međunarodnim organima.

Poglavlje VII – Registar

Članovima 21. do 23., predviđa se uspostava registra OOSI i OCŽR i reprezentativnih OOSI i OCŽR, te navode podaci koje isti obavezno sadrži. Registar bi uspostavilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u okviru svoje postojeće elektronske baze podataka, a vodila pojedina ministarstva u dijelu iz svoje nadležnosti. Također je predviđena obaveza Federalnog ministra da svojim aktom precizira sva druga pitanja u vezi sa uspostavom, sadržajem i načinom vođenja registra.

Poglavlje VIII - Nadzor

Obzirom na stalne nedoumice u pogledu provođenja nadzora nad provedbom propisa, članovima 24. do 26., predviđa se vršenje nadzora nad primjenom ovog zakona. Tako se ovim odredbama preciziraju vrste nadzora, tok postupka i način njegovog izvršavanja.

Poglavlje IX – Finansiranje

Članovima 27. i 28., uređuje se finansiranje reprezentativnih organizacija, u smislu da se definišu mogući izvori njihovog finansiranja, kao i da se iz budžeta mogu finansirati reprezentativne organizacije, u skladu sa nivoom organizovanja. Kako bi se izbjeglo stvaranje novih finansijskih obaveza za sve budžetske nivoe, predviđeno je da se finansiranje vrši putem javnog poziva, u skladu sa raspoloživim sredstvima.

Također je propisano da se mogućnost finansiranja ne odnosi na sve reprezentativne organizacije, već samo na one za koje se u postupku javnog poziva utvrdi da ispunjavaju predviđene kriterije za dodjelu sredstava te organizacije koje u postupku dodjele sredstava ostvare najveći broj bodova.

Obzirom da su postupak, kriteriji, način raspodjele i pravdanja sredstava, namjena i svrha te pitanja kontrole veoma složena i podložna promjenama, Članom 29. predviđeno je da će se ova oblast detaljnije urediti posebnim podzakonskim aktom.

U članu 30. do 32., propisana je obaveza trošenja sredstava u skladu sa namjenom predviđenom ovim zakonom, način kontrole te postupanje u slučaju nenamjenskog utroška sredstava.

Poglavlje X – Prelazne i završne odredbe

Članom 33. predviđeno je da će se prva registracija za OOSI i OCŽR, izvršiti u roku od 30, odnosno za reprezentativne organizacije u roku od 60 dana, na osnovu javnog poziva, dok će se dalja registracija putem javnog poziva vršiti samo radi utvrđivanja statusa reprezentativnosti. Utvrđivanje statusa OOSI i OCŽR nakon prve registracije vršiti će se na osnovu pojedinačnih zahtjeva. Članom 34. predviđen je način finansiranja reprezentativnih organizacija u prijelaznom periodu od donošenja ovog zakona do početka njegove praktične primjene. Članom 35. predviđeno je da ovaj propis stupa na snagu osmog dana od dana njegovog objavljivanja u Službenim novinama Federacije BiH.

IV – USKLAĐENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

U pogledu obaveze koja se odnosi na usklađivanje predmetnog Zakona sa pravnom tečevinom Evropske unije, ističemo da je analizom primarnih, sekundarnih te ostalih izvora prava EU, utvrđeno da ne postoje mjerodavne odredbe sa kojima bi se vršilo usklađivanje.

V – OBRAZLOŽENJE PRIMJEDBI NADLEŽNIH ORGANA

Postupajući po zaduženju Parlamenta Federacije BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike organiziralo je i sprovedlo javnu raspravu u skladu sa procedurama predviđenim u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine za donošenje zakona iz zajedničke nadležnosti federalne vlasti i kantona, u trajanju od 60 dana. U smislu

navedenog, a zbog uslova pandemije, Nacrt zakona je objavom na web stranici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i tim putem stavljen u javnu raspravu u periodu od 31.05. – 30.07.2021. godine. Pisani dopis obavještenja o otvaranju javne rasprave upućen je svim kantonalnim skupštinama, svim kantonalnim ministarstvima nadležnim za oblast socijalne zaštite, svim općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, nadležnim federalnim institucijama i organizacijama, kako slijedi:

Unsko-sanski kanton - Skupština kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike, Posavski kanton - Skupština kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike, Tuzlanski kanton - Skupština kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak, Zeničko-dobojski kanton – Skupština kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Bosansko-podrinjski kanton Goražde – Skupština kantona, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, Srednjobosanski kanton - Skupština kantona, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Hercegovačko-neretvanski kanton - Skupština kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite, Zapadno-hercegovački kanton - Skupština kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi, Kanton Sarajevo - Skupština kantona, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice, Kanton 10. - Skupština kantona 10., Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih, te općinama Banovići, Bihać, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Bosansko Grahovo, Breza, Bugojno, Busovača, Bužim, Cazin, Centar Sarajevo, Čapljina, Čelić, Čitluk, Doboj Istok, Doboj Jug, Dobretići, Domaljevac – Šamac, Donji Vakuf, Drvar, Foča –Ustikolina, Fojnica, Gornji Vakuf – Uskoplje, Glamoč, Goražde, Gračanica, Gradačac, Grude, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Jablanica, Jajce, Kakanj, Kalesija, Kiseljak, Kladanj, Ključ, Konjic, Kreševo, Kupres, Livno, Lukavac, Ljubuški, Maglaj, Mostar, Neum, Novi Grad Sarajevo, Novi Travnik, Novo Sarajevo, Odžak, Olovo, Orašje, Pale Prača, Posušje, Prozor Rama, Ravno, Sanski Most, Sapna, Srebrenik, Stari Grad Sarajevo, Stolac, Široki Brijeg, Teočak, Tešanj, Tomislavgrad, Travnik, Trnovo, Tuzla, Usora, Vareš, Velika Kladuša, Visoko, Vitez, Vogošća, Zavidovići, Zenica, Žepče, Živinice.

Na nivou Federacije BiH zatraženo je mišljenje Gender Centra Federacije BiH, a od organizacija osoba s invaliditetom pored Vijeća organizacija osoba s invaliditetom Federacije BiH dopis je upućen i Savezu slijepih Federacije BiH, Savezu paraplegičara i oboljelih od dječije paralize Federacije BiH, Savezu distrofičara Federacije BiH, Savezu organizacija za podršku osobama s intelektualnim teškoćama Federacije BiH-SUMERO, Savezu udruženja oboljelih od multiple skleroze Federacije BiH, Uniji udruženja civilnih žrtava rata Federacije BiH, Savezu invalida rada Federacije BiH, Savez udruženja gluhih i nagluhih Federacije BiH, Savezu udruženja osoba s cerebralnom paralizom Federacije BiH, Savezu udruženja građana oboljelih od poliomijelitisa, povreda mozga i kičmene moždine Federacije BiH, Udruženje „Život sa Down sindromom Federacije Bosne i Hercegovine“, Udruženju „Žena-žrtva rata“, Udruženju oboljelih od morbus crohna i ulceroznog kolitisa Federacije BiH i Savezu slijepih Herceg Bosne – Federacije BiH, Mostar.

Zaprimljeni su komentari, primjedbe, prijedlozi i mišljenja kako institucija, tako i udruženja koja okupljaju ili zastupaju osobe s invaliditetom, civilne žrtve rata i njihove porodice, kao i posebnu kategoriju civilnih žrtava rata. U periodu trajanja javne rasprave trideset subjekata (institucija/organizacija) je dostavilo mišljenje, dok su dvije institucije dostavile svoje mišljenje nakon isteka roka određenog za javnu raspravu, ali su ista razmatrana. Svoje komentare, primjedbe, prijedloge i mišljenja su dostavili: Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, Udruženje

distrofičara Cazin – Unija osoba i organizacija osoba sa invaliditetom Federacije BiH, Općina Centar Sarajevo, Skupština Srednjobosanskog kantona Travnik/Vlada Srednjobosanskog kantona, Općina Stari Grad Sarajevo, Udruženje „žena žrtva rata“, Koordinacioni odbor Udruženja osoba sa invaliditetom Kantona Sarajevo, Gender Centar Federacije BiH, Savez invalida rada Federacije BiH, Udruženje unija civilnih žrtava rata Kantona Sarajevo, Savez distrofičara Federacije BiH, VOOSI Federacije BiH, Savez udruženja slijepih građana Tuzlanskog kantona (samostalno i putem Ministarstva rada i socijalne politike TK-a), Udruga slijepih i slabovidnih osoba HNK-a, Udruga slijepih osoba ZHK-a, Udruga slijepih i slabovidnih osoba Kantona 10. Savez slijepih Herceg Bosne-Federacije Bosne i Hercegovine, Savez slijepih Federacije BiH, Savez udruženja slijepih građana ZDK-a, Koalicija udruženja OSI BPK-a Goražde, Udruženje oboljelih od dječije paralize i distrofije BPK-a Goražde, Udruženje građana unija CŽR u HNK, Udruženje CŽR „Svjetlost“, Udruženje civilnih žrtava rata i porodica sa djecom TK-a, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK-a Goražde (nakon isteka roka za javnu raspravu), Unija CŽR i porodica CŽR TK-a, Savez CŽR ZDK-a, Grad Tuzla - Gradsko vijeće, Udruženje roditelja djece sa poteškoćama u razvoju „Mala sirena“, Udruženje oboljelih od morbus crohna i ulceroznog colitisa Federacije BiH, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Posavskog kantona i Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK-a (nakon isteka roka za javnu raspravu),.

Nakon isteka roka za javnu raspravu zaprimljen je Zaključak Vlade HNK koji je potvrdila i Skupština HNK, a kojim se usvajaju sve primjedbe koje je dostavilo Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK, koje je u zaključku naglasilo da daje negativno mišljenje na Nacrt Zakona o organizacijama i reprezentativnim organizacijama osoba s invaliditetom i civilnih žrtava rata. Istakli su da u Obrazloženju Zakona poglavlje V-FINANCIJSKE IMPLIKACIJE PREDLOŽENOG ZAKONA nije navedeno da li je Izjavom o fiskalno procjeni utvrđena procjena uticaja provedbe predmetnog zakona na budžete kantona i općina i da li će za provođenje ovog zakona biti potrebno osigurati dodatna sredstva u budžetima kantona i općina. Obzirom da će provođenje Zakona u najvećem dijelu biti u nadležnosti kantonalnih ministarstava, a radi otklanjanja mnogobrojnih nedoumica u pogledu primjene istog, mišljenja su da su u skladu sa procedurama propisanim Ustavom Federacije BiH za donošenje zakona iz podijeljene nadležnosti federalne vlasti i kantona, u izradi Nacrta zakona trebali sudjelovati i predstavnici kantonalnih ministarstava, kao i da treba na nivou Federacije organizovati i provesti javnu raspravu o istom.

U smislu navedenih primjedbi naglašavamo da su na Nacrt zakona provedene sveobuhvatne konsultacije sa svim nadležnim kantonalnim skupštinama i ministarstvima, kao i udruženjima OSI i CŽR i tom prilikom je naviše bilo riječi o pitanju finansiranja, koje je u Prednacrtu predviđeno kao obaveza nadležnih organa na svakom nivou vlasti. Obzirom da je tada većina kantona imala primjedbu na ovakav prijedlog i tražila da se pitanje finansiranja ostavi kao mogućnost a ne obaveza, u Nacrtu zakona je ovo pitanje definirano na taj način, tj. kao mogućnost. S tim smatramo da su zadovoljeni zahtjevi kantona i u tom kontekstu smo naveli da neće biti dodatnih fransijskih implikacija. Obzirom da je i na Nacrt zakona provedena javna rasprava (u okviru koje je Skupština HNK-Vlada HNK i dostavila ovaj odgovor), primjedba da je bilo potrebno provesti javnu raspravu sa kantonima je neopravdana. Napominjemo da zbog uvjeta pandemije nije organizovana direktna javna rasprava nego je ona

provedena putem javnog oglašavanja na web stranici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i obavještenja nadležnih i zainteresiranih organa i organizacija.

Sve OOSI i OCŽR su imale primjedbu da im se predloženim propisom daje puno obaveza a ne osigurava finansiranje osnovne djelatnosti i tražile da se pitanje finansiranja formuliše kao obaveza nadležnih organa, što u konsultacijama Vlada Federacije BiH nije prihvatila i odlučila se da u parlamentarnu proceduru uputi Prijedlog zakona koji propisuje mogućnost a ne obavezu finansiranja reprezentativnih OOSI i OCŽR. Pored najizraženije primjedbe na pitanje obaveze finansiranja reprezentativnih organizacija, nekoliko subjekata je dalo primjedbu da je nepotrebno objavljivati javni poziv za utvrđivanje reprezentativnosti, jer smatraju da se nakon donošenja i usvajanja zakona organizacije mogu zahtjevima obratiti ministarstvima, i da rješenje o statusu reprezentativnosti donosi nadležno ministarstvo te da li prijedlog da se član koji predviđa objavu javnog poziva briše. Primjedbe nisu uvažene iz razloga jer se u tom slučaju ne bi znalo po kojim kriterijima i u kojem i kakvom postupku bi se utvrdilo ko ima reprezentativnost, te je zbog transparentnosti neophodno objaviti javni poziv.

Savez invalida rada je imao niz primjedbi koje u osnovi čine zahtjev da se u naziv i svugdje gdje se navodi OOSI i OCŽR stavi i OIR (organizacije invalida rada), što nije prihvaćeno jer su invalidi rada subsumirani u OOSI.

Postupajući po uputama Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije, predlagač propisa je nakon isteka roka za javnu raspravu pismenim putem dodatno zatražio mišljenja kantona, obzirom da se radi o oblasti koja je u zajedničkoj mjerodavnosti federalne vlasti i kantona, te im je ostavljen rok u kojem mogu dostaviti iste, te ukoliko ne dostave u ostavljenom roku, smatraće se da su saglasni sa predmetnim Nacrtom. Po naprijed navedenom postupili su Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona Sarajevo.

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona Sarajevo u zaključku svog mišljenja dalo je negativnu ocjenu na Nacrt zakona o organizacijama i reprezentativnim organizacijama osoba s invaliditetom i civilnih žrtava rata. Istakli su kako podržavaju nastojanje da se pitanje udruživanja osoba sa invaliditetom uredi i da se unaprijedi rad ovih organizacija, ali smatraju da bi se predmetni cilj trebao ostvariti na način kojim se ne ograničavaju osnovna ljudska prava i kojim se udruženjima građana ne nameću nepotrebna ograničenja. U obrazloženju svog mišljenja naveli su kako smatraju da je odredba člana 2. ovog zakona kojom je definisano da je organizacija osoba sa invaliditetom organizacije koja okuplja osobe sa istom vrstom invaliditeta, urođenog ili stečenog van ratnih okolnosti u suprotnosti sa Zakonom o zabrani diskriminacije u BiH, jer isključuje osobe koje su svoj invaliditet stekle u ratnim okolnostima iako imaju zajedničke interese da promiču svoj položaj i prava, a da im je to Nacrtom ovog zakona onemogućeno, te da je predlagač propisa u obrazloženju morao navesti opravdane razloge istog. Takođe su istakli kako smatraju da Nacrtom zakona nisu tretirana udruženja čija je djelatnost usmjerena na unapređenje položaja djece sa invaliditetom.

Predlagač propisa je organ koji zastupa interese osoba sa invaliditetom koji je stečen van ratnih okolnosti i interese populacije CŽR, te samim tim, a u skladu sa Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom dužan je, između ostalog, i da surađuje sa organizacijama te da pomaže njihov rad, i samim tim da unapređuje taj odnos kroz donošenje zakonskih i podzakonskih akata koji će tretirati pitanja unapređenja položaja i prava osoba sa invaliditetom i CŽR. Pitanje zastupanja prava i interesa osoba sa invaliditetom koje su svoj invaliditet stekle samim učešćem u ratu je u nadležnosti organa koji zastupa interese boračke populacije, te predlagač smatra da donošenjem ovog propisa nisu prekršene odredbe Zakona o zabrani diskriminacije.

Kada su u pitanju organizacije čija je djelatnost usmjerena na unapređenje položaja djece sa invaliditetom, predlagač cijeni da organizacije koje zastupaju interese djece sa invaliditetom neće biti isključene jer se mogu organizirati u okvirima predloženih normi. Generalno, mišljenje predlagača je da je obrazloženje dovoljno i u skladu sa pravilima izrade propisa.

Svoje mišljenje nisu dostavili Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Posavskog kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadno-hercegovačkog kantona, i Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Kantona 10. Dostavljena mišljenja su nakon razmatranja od strane predlagača uvrštena u Obrazac za objedinjenje pisanih komentara, primjedbi, prijedloga i sugestija na predloženi propis.

Primjedbe koje su bile formalnog karaktera, i koje su se odnosile na izmjenu pojedinih termina u Prednacrta zakona, prihvaćene su i uvrštene u Nacrt zakona.

Svi prijedlozi, primjedbe, mišljenja u sugestije uneseni su u Obrazac za objedinjenje pisanih komentara, primjedbi, prijedloga i sugestija na predloženi propis, koji je sastavni dio materijala koji se prilažu uz Prijedlog zakona o organizacijama i reprezentativnim organizacijama osoba sa invaliditetom i civilnih žrtava rata.

VI – FINANSIJSKE IMPLIKACIJE PREDLOŽENOG PROPISA

Za provođenje ovog zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije BiH, kao ni u budžetima nižih nivoa vlasti.

Odredbama o finansiranju predviđeno je da se reprezentativne organizacije osoba s invaliditetom i civilnih žrtava rata moгу finansirati iz budžeta Federacije, kantona, grada i općina, u skladu sa nivoom organizovanja. Obzirom da je i do sada svaki od navedenih budžeta izdvajao sredstva za podršku udruženjima osoba s invaliditetom, u osnovi ne mora doći do posebnih budžetskih implikacija. Konkretno, godinama se iz budžeta Federacije BiH putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike dodjeljuju sredstva za organizacije osoba s invaliditetom, putem javnog poziva u kojem su, pored osnovnih uslova, propisani i posebni uslovi, a to su uslovi da organizacija djeluje na nivou Federacije BiH i da je registrovana uz saglasnost Ministarstva, odnosno da vrši javna ovlaštenja koja su joj povjerena od strane Ministarstva. Godišnji iznos sredstava koja su iz budžeta Federacije BiH izdvajana za ove svrhe u zadnjih 10 godina kretao se između 600.000,00 - 450.000,00 KM.

U pripremi Prednacrta zakona, kao i u pripremi Nacrta zakona zatražena su mišljenja nadležnih kantonalnih organa i udruženja osoba s invaliditetom. Obzirom da je u prednacrta bila predviđena opcija obaveze finansiranja osnovne djelatnosti reprezentativnih OOSI i OCŽR, svi kantoni osim Kantona Sarajevo i Bosansko-

podrinjskog kantona Goražde su imali primjedbu na takvo rješenje i odbili dati saglasnost na predloženo rješenje. Uvažavajući primjedbe kantona Vlada Federacije BiH je u Parlament Federacije BiH uputila Nacrt zakona sa opcijom da se reprezentativne organizacije osoba s invaliditetom i civilnih žrtava rata moгу finansirati iz budžeta na nivou svoga organizovanja, kako je i usvojeno. Obzirom da u procesu javne rasprave na Nacrt zakona kantoni nisu imali primjedbu po ovom pitanju, smatra se da je isto prihvaćeno.

U skladu sa Pravilnikom o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/16), pripremljena je i dostavljena odgovarajuća Izjava o fiskalnoj procjeni uticaja propisa na budžet Federacije BiH i drugih budžetskih korisnika. Federalno ministarstvo finansija je na Prednacrt zakona dalo saglasnost (akt broj: 06-14-3-3171/18 od 04.06.2018 godine, te na Nacrt zakona aktom broj: 06-02-4-8509-1/21 od 16.11. 2021. godine).